

Bruxelles, den 16.12.2020
SWD(2020) 359 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSPANALYSEN

Ledsagedokument til

Forslag til

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om kritiske enheders
modstandsdygtighed**

{COM(2020) 829 final} - {SEC(2020) 433 final} - {SWD(2020) 358 final}

DA

DA

Resumé

Konsekvensanalyse af yderligere foranstaltninger til sikring af kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed (punkt i Kommissionens årlige arbejdsprogram 2020)

A. Behov for handling

Hvorfor? Hvad er problemstillingen?

Levering af væsentlige tjenester ved hjælp af kritisk infrastruktur, der understøtter vitale samfundsmæssige funktioner eller økonomiske aktiviteter i Unionen, kræver, at sådanne tjenester leveres pålideligt, hvilket betyder, at de relevante operatører skal være modstandsdygtige over for nuværende og forventede fremtidige risici (såsom naturkatastrofer, hybride aktioner, terror, insiderhændelser, folkesundhedskriser og ulykker). Den nuværende europæiske ramme er hverken fuldt ud egnet til formålet eller fremtidssikret. På trods af direktivet om europæisk kritisk infrastruktur fra 2008 og andre foranstaltninger på EU-plan og nationalt plan, der er blevet truffet siden, er operatørerne ikke altid tilstrækkeligt rustet til at håndtere risici, der opstår som følge af en stadig mere kompleks operationel kontekst, som bl.a. er kendetegnet ved et dynamisk risikolandskab og en dybere indbyrdes afhængighed mellem sektorerne. Direktivet om europæisk kritisk infrastruktur, der fokuserer på beskyttelse af aktiver snarere end på operatørernes modstandsdygtighed, vedrører et lille antal europæiske kritiske infrastrukturer med identificerede grænseoverskridende konsekvenser i to sektorer (energi og transport). Desuden findes der forskellige tilgange og mangler på nationalt plan med hensyn til sektordækning, kriterier, risikovurdering, informationsudveksling osv. Dette medfører hindringer for et velfungerende indre marked, som udgør en betydelig hæmsko for operatørernes mulighed for at levere de pågældende tjenester i hele Unionen på pålidelig vis og uhindret af uberettigede restriktioner.

Hvilke resultater forventes der af initiativet?

Det overordnede mål med initiativet er at sikre fortsat levering af væsentlige tjenester i det indre marked ved at øge modstandsdygtigheden hos operatører af kritisk infrastruktur (i forslaget benævnt "kritiske enheder") i medlemsstaterne. Dette generelle mål vil blive opfyldt ved at forfølge følgende specifikke mål:

- at sikre en bedre forståelse af risici og deres indbyrdes afhængighed samt midlerne til at håndtere dem
- at sikre, at alle relevante enheder i alle nøglesektorer identificeres som kritiske af medlemsstaternes myndigheder
- at sikre, at en lang række aktiviteter til fremme af modstandsdygtigheden afspejles i både den offentlige politik og den operationelle praksis og
- at styrke kapaciteten og forbedre samarbejdet og kommunikationen mellem interessenterne.

Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan?

En EU-intervention er berettiget på grund af den fælles karakter af mange af de risici, som operatører af kritisk infrastruktur i Europa, der bliver stadig mere indbyrdes afhængige af hinanden, står over for, og fordi de nationale regler på området er forskellige, hvilket hæmmer operatørernes evne til at levere deres tjenester i det indre marked. Den tværnationale karakter af leveringen af væsentlige tjenester betyder, at selv lokale afbrydelser kan have vidtrækkende europæiske konsekvenser, som nationale foranstaltninger alene ikke med rimelighed kan forventes at afbøde. En sammenhængende EU-tilgang til styring af alle risici på dette område vil sikre, at alle relevante operatører træffer passende foranstaltninger til at øge modstandsdygtigheden. Dette vil igen sikre en mere pålidelig levering af væsentlige tjenester, men også bidrage til mere lige vilkår på det indre marked.

B. Løsninger

Hvilke lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige løsninger er overvejet? Foretrakkes en bestemt løsning frem for andre? Hvorfor?

Man har overvejet fire politiske løsningsmodeller.

Løsningsmodel 1 omfatter frivillige, ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger for at tilskynde til mere fælles tilgange og informationsudveksling som et supplement til det eksisterende direktiv om europæisk kritisk

infrastruktur.

Løsningsmodel 2 indebærer en revision af det eksisterende direktiv om europæisk kritisk infrastruktur for at bringe sektordækningen i overensstemmelse med det eksisterende direktiv om net- og informationssystemer (NIS) og for at finjustere udvælgelseskriterierne for og kravene til operatører af europæisk kritisk infrastruktur, f.eks. ved at opretholde planer for operatørernes modstandsdygtighed. Både medlemsstaterne og de udpegede operatører af europæisk kritisk infrastruktur vil også skulle foretage risikovurderinger.

Løsningsmodel 3 indebærer, at det eksisterende direktiv om europæisk kritisk infrastruktur erstattes af en overordnet rammelovgivning med henblik på at øge modstandsdygtigheden hos kritiske enheder i det mindste i de sektorer, der er omfattet af det eksisterende NIS-direktiv, og forbedre det indre markeds funktion i denne henseende. Gennemførelsen vil blive understøttet af et videntcenter i Kommissionen. Medlemsstaterne skal på grundlag af en risikovurdering identificere kritiske enheder, som vil være underlagt forskellige krav til styrkelse af modstandsdygtigheden. Både medlemsstater og kritiske enheder vil være forpligtet til at foretage risikovurderinger. Der vil også blive indført en procedure for identifikation af kritiske enheder med særlig europæisk betydning samt visse særlige regler, der gælder for disse enheder.

Løsningsmodel 4 omfatter alle de elementer, der er skitseret i løsningsmodel 3. Desuden vil Kommissionen spille en mere aktiv rolle med hensyn til at udpege kritiske enheder, og der vil blive oprettet et særligt EU-agentur for kritisk infrastrukturens modstandsdygtighed.

Efter at man har overvejet de forventede virkninger og værdien af de enkelte løsningsmodeller, er den foretrukne løsningsmodel løsningsmodel 3, som vil resultere i en mere omfattende ramme for modstandsdygtighed, der tager højde for eksisterende EU-foranstaltninger og særlige nationale forhold.

Hvem støtter hvilken løsning?

Et begrænset antal medlemsstater og operatører fandt den nuværende ramme tilstrækkelig og foretrak de frivillige foranstaltninger under løsningsmodel 1. Hvad angår løsningsmodel 2 foretrak én medlemsstat at bevare fokus på europæiske kritiske infrastrukturer i deres nuværende form, mens andre gik ind for at revidere konceptet europæisk kritisk infrastruktur, så det kommer til at omfatte infrastrukturer med en tydelig paneuropæisk dimension. Et flertal af medlemsstaterne foretrak løsningsmodel 3. De fleste operatører var tilhængere af løsningsmodel 2 og 3. Blandt alle løsningsmodellerne var løsningsmodel 4 den mindst foretrukne blandt både medlemsstater og operatører. Denne løsningsmodel blev anset for at være for indgribende og ufleksibel, dvs. at der ikke var plads til at tage hensyn til sektorspecifikke forhold.

C. Den foretrukne løsnings virkninger

Hvilke fordele er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes – ellers fordelene ved de vigtigste af de mulige løsninger)?

I betragtning af den afgørende rolle, som væsentlige tjenester spiller for EU-borgernes liv og EU's økonomi, vil aktører i alle økonomiske sektorer, herunder små, mellemstore og store virksomheder, drage fordel af en øget modstandsdygtighed hos operatørerne. Ud over at have positive virkninger for de enkelte virksomheder vil en indsats på EU-plan for at sikre en uafbrudt levering af væsentlige tjenester også bidrage til at forbedre den samlede økonomiske stabilitet og gøre EU-markedet mere attraktivt for investorer.

Ud over de økonomiske konsekvenser vil foranstaltningerne til opbygning af modstandsdygtighed i løsningsmodel 3 føre til færre forstyrrelser, sikrere arbejdsvilkår, bedre livskvalitet og sundhed for EU's borgere. Jo mere pålidelig leveringen af væsentlige tjenester bliver, desto større er sandsynligheden for positive økonomiske, sociale, uddannelsesmæssige, faglige og rekreative fordele i borgernes liv. Desuden vil yderligere bestræbelser på at reducere hyppigheden og alvoren af afbrydelser af leveringen af væsentlige tjenester også have en positiv indvirkning på miljøet, for så vidt som de vil sikre en mere effektiv ressourceudnyttelse samt mere bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre i EU.

Hvilke omkostninger er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes — ellers omkostningerne ved de vigtigste af de mulige løsninger)?

De største omkostninger for medlemsstaterne vil vedrøre udvikling af nationale strategier, gennemførelse af risikovurderinger og identifikation af kritiske enheder samt tilsyn og håndhævelse. De kompetente myndigheder vil dog i den forbindelse kunne trække på eksisterende politikker og processer, herunder strategidokumenter, risikovurderingsordninger samt udpegelsesproceduren i direktivet om net- og informationssystemer som grundlag for at støtte gennemførelsen og dermed begrænse de samlede omkostninger. I mellemtiden vil de direkte omkostninger, som identificerede kritiske enheder oplever, være forbundet med, at man, hvor det er nødvendigt, eller hvor det ikke allerede er sket, gennemfører risikovurderinger på operatørniveau, træffer passende organisatoriske og/eller tekniske foranstaltninger for at øge operatørernes modstandsdygtighed og indberetter hændelser til de kompetente myndigheder.

Hvordan påvirker den foretrukne løsning virksomhederne, herunder de små og mellemstore virksomheder og mikrovirksomhederne?

Blandt de operatører, der berøres af de forskellige løsningsmodeller, forventes kun få SMV'er at blive berørt. Mens aktører i sektorer som transport, energi eller vand, der sandsynligvis vil blive udpeget som kritiske enheder, typisk er mellemstore til store virksomheder med tusindvis af ansatte, kan kritiske enheder i andre sektorer være mindre. Det er f.eks. tænkeligt, at SMV'er i sundhedssektoren kan levere specifikke, særdeles tekniske eller specialiserede tjenester. SMV'er, der befinder sig i denne position, tilskyndes dog formentlig til at sikre en høj grad af modstandsdygtighed alene og/eller er underlagt specifikke krav på nationalt plan og/eller EU-plan, hvorved de ekstraomkostninger, der er forbundet med den foretrukne løsningsmodel, reduceres.

Vil den foretrukne løsning få væsentlige virkninger for de nationale budgetter og myndigheder?

Der vil være visse konsekvenser for de kompetente myndigheder i medlemsstaterne som følge af specifikke forpligtelser, f.eks. regelmæssige risikovurderinger på nationalt plan, nationale strategier samt tilsyns- og håndhævelsesforanstaltninger. Desuden vil behovet for at yde yderligere støtte til operatører, der er identificeret som kritiske enheder i forbindelse med opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af lovgivningen, medføre visse omkostninger.

Vil den foretrukne løsning få andre væsentlige virkninger?

Ikke relevant

D. Opfølgning

Hvornår vil foranstaltningen blive taget op til fornyet overvejelse?

Evalueringen af virkningen af den lovgivningsmæssige retsakt vil blive iværksat fire år efter fristen for gennemførelse af retsaktens for at sikre, at man får en tilstrækkeligt lang periode til at evaluere initiativets virkninger, efter at det er gennemført fuldt ud i alle medlemsstater.